BØ KOMMUNE
Det gode liv i Bø

INFORMASJON FRA SMITTEVERNLEGEN

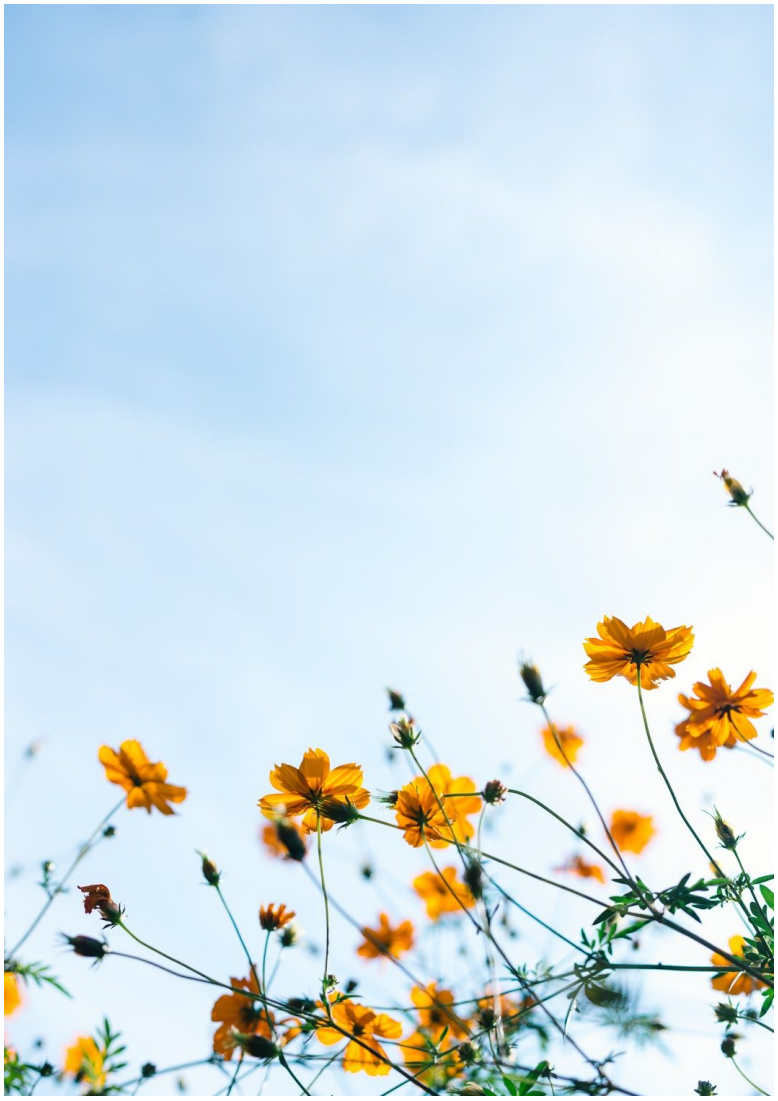

02.juni 2020

Vinteren har sluppet sitt sugende grep, og solen varmer. Vi hoppet over våren i år, og gikk rett fra vinter til sommer. Jeg ser for meg at Bøfjerdingene strømmer ut av husene, på hver en gård og nes, og nyter varmen og fellesskapet. Jeg forutsetter at duften av grillet kjøtt spres over bygda og at den fresende lyden av brusflasker (og kanskje en og annen pils), og summingen av stemmer og musikk bærer i den

stille sommernatten. Vi glemmer fort vinterstormer, mørke og koronaisolasjon. Følelsen av krise og usikkerhet blekner i varme sommernetter.

Det er nesten vanskelig å huske varslene om fremtidig katastrofe og dommedag som preget nyhetsbildet i flere måneder. Koronapandemien er på tilbakegang og vi nordmenn er med rette stolte over hva vi i felleskap har fått til. Samtidig er det ingen som faktisk vet hva som har ført til at vi, og flere andre land har klart å begrense smittespredningen. Kanskje er grunnen at vi agerte tidlig, muligens at vi innførte omfattende, begrensende tiltak, kanskje var det reiserestriksjonene eller at vi var flinke til å identifisere smittede og sette nærkontakter i karantene. Eller så var det kanskje ingen av tiltakene, men flaks som var grunnen?

I vårt materialistiske samfunn, og da mener jeg ikke materialistisk i den forstand at vi samler på ting, men materialistisk i en mer filosofisk betydning, er det et grunnleggende prinsipp at alt har en årsak, at alt kan forklares. Vi søker mening gjennom å finne en forklaring på det som skjer i livene våre. Dersom vi blir syke, eller det skjer en ulykke så må det finnes en årsak og dersom denne årsaken kunne vært unngått så finnes det også en person, institusjon eller organisasjon som kan holdes ansvarlig. Når en verdensomfattende pandemi rammer oss så søker vi etter en årsak, og noen som kan holdes ansvarlig. WHO er foreslått som en mulig kandidat. Et annet alternativ er selvsagt å skylde på den kinesiske tradisjonen med å selge ville dyr, som førte til at koronaviruset spredde seg fra flaggermus til mennesker. Tradisjonen med å spise ville dyr startet under den kinesiske tvangsindustrialiseringen på 60-tallet som førte til omfattende hungersnød. Det betyr vel at vi kan gi Mao Tse Tung skylden for pandemien. Alternativet er å si at det ikke finnes en enkel årsak, at årsakssammenhengene, om det finnes noen er komplekse og sammensatte.

Jeg er for tiden i Sverige som har blitt rammet hardt av pandemien. Statsepidemiolog Anders Tegnell og regjeringen er nå utsatt for sterk kritikk for sin håndtering av krisen. Det er mulig at Sverige kunne ha iverksatt tiltak som kunne ha begrenset smitten, men det er også mulig at en rekke uheldige omstendigheter førte til at smitten tidlig spredte seg raskt i samfunnet. Det er god grunn til å rose våre myndigheter og regjeringen for sin årvåkenhet og villighet til å handle, men vi må også åpne for at vi helt enkelt hadde flaks og Sverige hadde tilsvarende uflaks.

Vi har suksessivt åpnet opp samfunnet, men jeg er usikker på hvor mye som blir igjen av koronabevisstheten nå som sommeren slår opp portene til drømmer og muligheter. Jeg skal ikke være den som sitter her i Sverige (det er fint vær her også, men det er ikke det samme) og ødelegger festen, som er velfortjent etter en usedvanlig lang og strevsom vinter, men koronaviruset er ikke borte.

De enkle smitteverntiltakene gjelder fortsatt; vask hendene, hold avstand og bli hjemme når du er syk. I tillegg har vi nå kapasitet til utvidet testing og dermed mulighet til å spore smitten og isolere nærkontakter. Vi har sannsynligvis anledning til å teste alle Bøfjerdinger. Intuitivt høres det ut som en glimrende ide; Vi tester alle Bøfjerdinger en gang i uken, og på den måten kan vi luke ut alle som er smitteførende og holde smitten unna samfunnet og fremfor alt beskytte sårbare grupper. Dessverre er det ikke så enkelt. Prøven er bare et øyeblikksbilde. Du kan teste positivt og ikke lenger være

smitteførende fordi du er på vei å bli frisk, og du kan være tidlig i forløpet av Covid-19 sykdommen og dermed ikke ha utviklet nok virus for at testen skal fange det opp.

Både leger og folk flest har stor tro på at tester og bildediagnostikk kan bekrefte eller avkrefte sykdom. Utallige ganger har jeg opplevd at røntgenundersøkelser og blodprøver er normale, men at pasienten likevel er alvorlig syk. Testene som påviser koronavirus er gode, men ikke perfekte. Risikoen for falsk positive, og falsk negative prøver er stor.

Konklusjonen er derfor at ukritisk testing av personer som ikke har symptomer på sykdom ikke er en løsning for å unngå spredning av smitten i Bø. Vi kan stole på flaks, og legge vår fremtid i hendene på skjebnen, eller vi kan fortsette å stole på vår egen dømmekraft, på de systemer vi har bygget, og erfaringene vi har gjort til nå, og ikke minst på de enkle smitteverntiltakene som vi vet virker. Vask hendene, hold avstand og bli hjemme når du er syk.

Vennlig hilsen

smittevernlegen i Bø